

Dokument nr. 20
(1948)

Grunnlovsforslag,

fremsatt på

toognittende ordentlige Storting

**samt Norges grunnlov som den lyder efter de av Stortinget 1946 og 1948
foretatte grunnlovsforandringer.**

1948.

3.

Kgl. prp. om endringer i grunnlovens §§ 20, 92 og 110.
(Jfr. St. prp. nr. 140 for 1948).

Hans Majestet Kongens proposisjon
til Stortinget om endringer i grunnloven.

Vi HAAKON, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget blir innbudt til å gjøre vedtak
til endringer i Grunnloven overensstemmende
med de framlagte utkast.

Tilråding fra Justis- og politidepartementet
ligger ved i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 19. november 1948.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON
(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Utkast

til grunnlovsbestemmelse om ny § 110
i Grunnloven.

Alternativ A.

Som § 110 i Grunnloven innføres følgende
bestemmelse:

Ethvert arbeidsdygtigt Menneske har Ret
og Pligt til at arbeide for sit Udkomme.

Nærmere Bestemmelse skal gis ved Lov.

Alternativ B.

Som § 110 i Grunnloven innføres følgende
bestemmelse:

Ethvert arbeidsdygtigt Menneske bør ha Ret
og Pligt til at arbeide for sit Udkomme.

Alternativ C.

Som § 110 i Grunnloven innføres følgende
bestemmelse:

Ethvert arbeidsdygtigt Menneske har Ret
og Pligt til at arbeide for sit Udkomme. —
Denne Grundsætnings Anvendelse bestemmes
ved Lov.

Referert i Stortinget den 3. desember 1948
og da besluttet:

«Forslaget blir under presidentens hånd
å bekjentgjøre ved trykken for å komme
til avgjørelse på første, annet eller tredje
ordentlige Storting etter neste valg.»

G. Natvig Pedersen,
president.

Lars Breie,
sekretær.

19.

Forslag fra Carl Bonnevie, Johs. Andenæs m. fl., vedtatt til fremsettelse av G. Natvig Pedersen, J. Friis og Olav Oksvik, til ny § 110 i grunnloven.

Til Stortinget.

Vi tillater oss å fremsette følgende forslag til ny § 110 i Grunnloven:

Alternativ I.

§ 110 skal lyde:

a. Hvert arbeidsført Menneske har Ret og Pligt til at arbeide for sit Udkomme.

b. Eiendom forpligter. Aabenbart og langvarigt Vanstel af fast Eiendom giver Staten Ret til at kræve Afstaaelse mot mindre Erstatning end ellers vanligt.

c. Indtægt skal staa i rimeligt Forhold til Arbeide og Risiko.

d. Arbeiderne skal tages med paa Raad ved

- Ledelse af Bedriftene og faa Adgang til at følge med i Bedriftens Gang.
- e. Evnerig Ungdom skaffes Adgang til videre Uddannelse uden Hensyn til økonomiske Kaar.
- Nærmere Bestemmelser skal gives ved Lov.

Alternativ II.

Som alternativ I. Dog skal punkt b lyde:

Carl Bonnevie (lagmann)	Johs. Andenæs (professor, dr. juris)	Henrik Seip (prost)	T. Wicklund (folkehøgskulestyrar)
Kristian Schjelderup (biskop, dr. teol.)	Karl Marthinussen (sokneprest)	Arne Fjeldbu (biskop)	Kristian Skjeseth (prost)
Arvid Frisak (dr. ing.)	Aslak Berdal (lærer)	G. Lundin (form. i Telem. fagl.)	Herman Anker (lege)
J. A. Johnsen (sekretær)	O. F. Olden (rektor)	Carl Gotaas (rektor)	Håkon Wergeland (rektor)
Olav O. Lurå (småbr.lærer)	Hartvig G. Gjesdahl (prost)	Lars Vogt	Helge Lindholm (løytnant)
Kåre Hareide (lektor)	Olav Vegheim (ordfører i Gjerpen)	Karl Løge (bankassistent)	Harriet Ruud (sekretær)
Ragnar Forbech (res. kap.)	Reidar Aasgaard (lagmann)	Jørgen Vogt Midthun (stud. jur.)	
Adolf Sandbo (generalsekretær)		Georg A. Stousland Møller (prest)	

Vedtast til framsettelse.

Oslo 8. juni 1948.

G. Natvig Pedersen.

J. Friis.

Olav Oksvik.

Referert i Stortinget den 10. juni 1948 og da besluttet:

«Forslaget blir under presidentens hånd å bekjentgjøre ved trykken for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje ordentlige Storting etter neste valg.»

G. Natvig Pedersen,
president.

Jon Andrå,
sekretær.

20.

Forslag fra Carl Bonnevie, vedtatt til fremsettelse av G. Natvig Pedersen, Olav Oksvik og J. Friis, til ny § 110 i grunnloven.

Til Stortinget.

Jeg tillater meg å fremsette følgende forslag til ny § 110 i Grunnloven:

Alternativ I.

§ 110 skal lyde:

- Hvert arbeidsført Menneske har Ret og Pligt til at arbeide for sit Udkomme.
- Indtægt skal staa i rimeligt Forhold til Arbeide og Risiko.
- Arbeiderne skal tages med paa Raad ved Ledelse af Bedriftene og faa Adgang til at følge med i Bedriftens Gang.

«Eiendom forpligter. Vanstel af Eiendom er Misbrug af Samfundets Kapital».

Alternativ III.

Som alternativ I, dog uten punkt d. Alternativ I, punkt e blir da punkt d.

Alternativ IV.

Som alternativ II, dog uten punkt d. Alternativ II, punkt e blir da punkt d.

Alternativ II.

Som alternativ I, dog uten punkt c. Alternativ I, punkt d blir da punkt c.

Ærbødigst

Carl Bonnevie.

Vedtas til fremsettelse

G. Natvig Pedersen.

J. Friis.

Olav Oksvik.

Referert i Stortinget den 10. desember 1948
og da besluttet:

«Forslaget blir under presidentens hånd
å bekjentgjøre ved trykken for å komme
til avgjørelse på første, annet eller tredje
ordentlige Storting etter neste valg.»

G. Natvig Pedersen,

president.

Lars Breie,

sekretær.

21.

Forslag fra Johan Scharffenberg, vedtatt til fremsettelse av Erling Wikborg, til ny § 110 i grunnloven.

Forslag til ny § 110 i Grunnloven.

Grunnlovens § 110 skal herefter lyde:

Enhver arbeidsløs og arbeidsfør norsk Borger har Rett til ved offentlig Formidling at faa Arbeide, som skaffer Livsophold, men er selv forpliktet til at tage anvist Arbeide paa de Vilkaar, som fastsættes ved Lov.

Indtil saadan Lov er givet, utsteder Kongen de nødvendige Forskrifter.

Motivering.

Bestemmelser om rett og plikt til arbeide for alle arbeidsføre som ellers på grunn av arbeidsløshet mangler tilstrekkelig livsophold, finnes i Sovjet-Ruslands grunnlov og fantes tidligere i det tyske rikes Weimarforfatning.

§ 110 er nu et blindnummer i Grunnloven, derfor kan bestemmelsen settes inn her.

De bestemmelser om de alminnelige menneskerettigheter som er satt i spissen i enkelte

andre forfatninger, blev i Eidsvollgrunnloven satt inn i avsnitt E. Her hører derfor også denne nye bestemmelse hjemme.

Oslo 5/12 — 1948

Johan Scharffenberg.

Vedtas til fremsettelse

Oslo 8/1 — 1949

Erling Wikborg.

Referert i Stortinget den 10. januar 1949
og da besluttet:

«Forslaget blir under presidentens hånd
å bekjentgjøre ved trykken for å komme
til avgjørelse på første, annet eller tredje
ordentlige Storting etter neste valg.»

Fr. Monsen,
president.

Lars Breie,
sekretær.

22.

Forslag fra Jørgen Vogt til ny § 110 i grunnloven.

Til Stortinget.

Jeg tillater meg herved å sette fram forslag om at grunnlovens § 110 gis følgende ordlyd:

Alternativ A.

§ 110.

Ethvert arbeidsdygtigt Menneske har Ret til Arbeide til gode og rimelige Løns- og Arbeidsvilkaar og til Trygd mod Arbeidsløshed.

Enhver har Ret til like Løn for likt Arbeide.

Det staar enhver frit at danne og at bli Medlem af Fagforeninger for at værne om sine Interesser.

Alternativ B.

§ 110.

Som alternativ A med følgende tilføyelse:

Enhver har Ret til Uddannelse efter sine Evner uden Hensyn til økonomisk Stilling.

Oslo 8. januar 1949.

Jørgen Vogt.

Referert i Stortinget den 10. januar 1949
og da besluttet:

«Forslaget blir under presidentens hånd
å bekjentgjøre ved trykken for å komme
til avgjørelse på første, annet eller tredje
ordentlige Storting etter neste valg.»

Fr. Monsen,
president.

Lars Breie,
sekretær.